

I

Katja – vrijdagavond

Om halfzeven waren Daniël en Jonas nog niet terug.

Het is vast druk op de weg, dacht Katja en ze rekte zich uit achter haar werktafel. Niet zo erg, dan kon ze nog even verder.

De zwart-witfoto van een oude en een jonge man met hun handen op elkaars schouders vulde het beeldscherm van haar iMac. Katja twijfelde aan de plaatsing van de slogan *stay in touch*.

Waar waren die prints met alle varianten? Haar bureau was bezaaid met uitdraaien waarop slordig geschreven opmerkingen stonden. Ze pakte er een ontbijtbord met kruimels tussenuit toen haar telefoon ging.

Het was niet Daniël, maar Arjan van bouwbedrijf Axion. 'Dag mijn allerliefste en immer toegewijde vormgeefster. Ben je nog aan het werk?'

'Ha, mijn grootste en beste opdrachtgever. Jij blijkbaar ook?'

'Wat ben je toch slim,' zei hij.

'Daar heb je me op uitgekozen.' Intussen plaatste ze de tekst *stay in touch* onder aan de foto.

'Klopt. En omdat je zo woest aantrekkelijk bent.' Hij kuchte.

'*To the point*, graag. Je weet wat mijn uurtarief is.'

Arjan lachte. 'Je bent het waard. Luister, ik bel over de bouwbrochures. Alles moet toch in de Trebuchet.'

Katja wist een zucht buiten de microfoon te houden.

'Je weet hoe ze hier zijn,' zei Arjan. 'Eigenwijs en koppig. Maar uiteindelijk vinden we die letter toch beter passen. *Mea culpa*.'

Ze liet een korte stilte vallen voor ze zei: ‘Het font veranderen is niet een kwestie van een druk op de knop. De Trebuchet is een heel andere letter. Smaller en de interlinie is anders. Dat is echt veel werk.’

‘Het spijt me,’ zei hij. ‘Jij bent de expert, zei ik nog. Maar denk je dat ze naar mij luisteren?’

‘Nee.’

‘Precies. Ik ben ook maar een schakeltje in het grote geheel dat Axion heet.’

Dat is waar, dacht Katja. Ook hij zit nu nog te ploeteren. ‘Al goed,’ zei ze. ‘Ik pas het aan, maar ik heb wel extra tijd nodig.’

‘Dat is helaas het vervelendste onderdeel van mijn boodschap. Maandag blijft D-day.’

Toen de verbinding verbroken was, legde ze haar voorhoofd op de rand van het bureau. Wanneer moest ze dit in vredesnaam doen? Desnoods midden in de nacht dan maar, want dit weekend was voor Daniël en Jonas.

Axion was haar beste opdrachtgever. Er waren kwartalen waarin ze tachtig procent van haar omzet aan hen te danken had. En dit was een grote klus. Arjan laten vallen was geen optie.

Maar nu was er nog iets wat haar tijd en aandacht vroeg.

Een paar weken geleden was ze benaderd door het gerenommeerde grafisch ontwerp bureau Waldorf. Of ze mee wilde doen aan een pitch voor het grootste telecombedrijf van West-Europa. Ze hadden haar al een tijdje gevolgd na de campagne tegen pesten op de werkvloer waarvoor ze spraakmakende foto’s had gemaakt.

Deze kans wilde ze met beide handen aangrijpen. Ze klikte door de foto’s die ze de afgelopen tijd gemaakt had. Indringende zwart-witportretten van mensen die elkaar begroeten op Schiphol en Amsterdam CS. Sommigen met een afstandelijke handdruk, anderen die elkaar met pijn op hun gezicht omhelzen. Te lang niet gezien. Niets verbeeldt contact beter dan echte ontmoetingen, was haar idee geweest.

Al die uren die ze met haar camera bij de aankomsthallen en op tochtige perrons had doorgebracht, waren meer dan de

moeite waard geweest. De foto's waren goed. Echt goed.

Maandag was de dag waarop ze de ontwerpen zou presenteren.

Het was een kans. Een *once in a lifetime* kans.

Als dit zou lukken, zou dat zo'n upgrade van haar portfolio betekenen, dat ze naar alle waarschijnlijkheid zou doorstoten tot de hoogste regionen van het grafisch ontwerpvak. Het geploeter voorbij. Dan kon ze hemeltergende klussen zoals die van Axion voortaan gewoonweg weigeren. Zevenentwintig brochures voor een nieuwbouwwijk. Het leverde drie maandsalarissen op, dus had ze ja gezegd. En meteen daarna kwam dat telefoontje van Waldorf. Het moest allemaal net kunnen, maar toen ontdekte ze dat de meivakantie twee weken duurde in plaats van een. Paniek. Werken met Jonas erbij was onmogelijk.

Als een soort geschenk uit de hemel stelde Daniël voor om met Jonas naar Terschelling te gaan. Daar waren ze allebei aan toe na een zware periode op zijn werk en thuis met Jonas. Gesprekken op school, de intake bij een psycholoog en dwars gedrag dat vaker wel dan niet was geëscaleerd.

Ze hadden het goed gehad daar, zag Katja aan de paar foto's die Daniël gestuurd had.

Het was kwart voor zeven. Ze konden elk moment thuiskomen.

Ze sloot de programma's af en startte handmatig de back-up. Toen ze opstond, realiseerde ze zich dat ze sinds het ontbijt niets had gegeten. Vandaar natuurlijk die hoofdpijn.

Voor het raam boog ze haar hoofd een paar keer opzij, waarbij het kraakte in haar nek. Haar werkkamer keek uit op de straat. Pas drie maanden woonden ze hier, in deze rustige en nieuwe wijk van de stad. De meeste huizen hadden keurig aangelegde voortuinen. Hun tuin lag er wat karig bij. Hier en daar was er een tegel uitgewipt voor een bos lavendel. Geen van beiden hadden ze groene vingers en dan was dit een prima oplossing, had de hovenier gezegd.

Nog steeds geen Volvo. Daniël was voor het laatst online geweest op WhatsApp om 7:02 vanochtend.

Onder de douche spoelde ze de werkstress van zich af. Ze trok een spijkerbroek aan en de zwarte trui waarvan Daniël eens had gezegd dat hij haar goed stond. Even twijfelde ze over hakken, maar de berensloffers waren beter. Meer 'thuis'.

Daarna zette ze de oven aan en hield de ovenschaal onder de kraan om het laagje vette stof eraf te spoelen voor ze de kant-en-klare lasagneschotel erin liet glijden. De verpakking propte ze zo diep mogelijk weg in de vuilnisbak. Ze sneed een komkommer en een tomaat in stukjes en deed die in een schaal. Zo leek het nog wat. De lasagne moest dertig minuten in de oven. Dan zouden ze er zeker zijn en konden ze meteen aanschuiven.

Ze dekte de tafel en stak het kaarsje aan in het jampotje dat Jonas op school beschilderd had. Op zijn bord legde ze een ingepakt doosje Lego. Het was de helikopter die hij zo graag wilde. Ze kon niet wachten om zijn gezicht te zien.

Tevreden bekeek ze het resultaat. Het zag er gezellig uit.

Het was opvallend hoe netjes het bleef als ze alleen was. Nergens broodkruimels, zand of onbestemde kleverige vlekken op de tafel of vloer. Geen sokken, uitgetrapte schoenen of lege bierblikjes. Alleen de belachelijk dure raceauto die Daniël aan Jonas had gegeven, had de hele week in de weg gestaan.

Het was kwart over zeven, dus ze konden nu echt elk moment hier zijn. Met een glas wijn ging ze aan tafel zitten, in afwachting van de thuiskomst van haar man en zoon.

Ze was nog nooit een week zonder Jonas geweest. Het was anders dan ze had gedacht. Hoewel ze niet kon wachten om zijn geur weer op te snuiven en hem in zijn haar te kussen, merkte ze vooral hoeveel gedachtenkracht er vrij was gekomen die ze aan zichzelf kon besteden. Ze had verwacht dat ze zijn blauwe ogen die zijn ondoorgroendelijke ziel toonden zou missen, zijn gegrom, zijn ernstige concentratie, zelfs zijn boze buien. Maar dat was niet het geval. Zelfs op deze laatste dag van hun week weg was het alsof ze voor het eerst in ruim vijf jaar tijd weer voluit kon ademhalen. Bij elk onverwacht geluid was er opluchting dat ze er niet op hoefde te reageren.

Een week alleen was fijner geweest dan ze wilde toegeven.

Al haar energie en focus was voor haarzelf. Ze had geslapen als een os en had zich lang niet zo energiek gevoeld.

En hoewel Daniël in het dagelijks leven ook druk was en niet veel thuis, had ook zijn afwezigheid voor ruimte gezorgd. Het leek wel of ze deze week groter was geworden, zoals een goudvis groeit naarmate zijn kom groter is. Ze had muziek geluisterd die ze in eeuwen niet gehoord had, maakte maaltijden klaar die ze al tijden niet gegeten had of trok gewoon een blik soep open. Ze keek naar films waar ze nooit naar zou hebben gekeken als Daniël er was geweest.

Het had tot een ongemakkelijke conclusie geleid.

Zoals ze nu was, zo was ze dus eigenlijk. Dit was haar ware aard. Ze wás helemaal niet ongeduldig, prikkelbaar en kortaf. Ze was rustig en opgewekt, zoals ze zichzelf kende van vroeger. Van vóór Jonas. Nu ze zich zo sterk en zo zichzelf voelde, hoopte ze dat dit een nieuwe start kon zijn.

Dit bedacht ze allemaal terwijl ze naar de oven staarde, waarin de lasagne langzaam opwarmde.

Toen het belletje ging, schrok ze zo dat ze zich verslikte in haar wijn.

Daniël – donderdagmiddag

In gedachten maakte Daniël een foto: een jongetje, rennend over een lichtbruine zandvlakte. Achter hem de eindeloze zee met daarboven grote, rustige witte wolken. De zon, de wind. Hij wilde dit onthouden, precies zoals het nu was. Hij moest nu gelukkig zijn, dat kon niet anders.

Met elke schelp die Jonas op het strand vond rende hij terug naar de plastic tas van Intertoys, naast de handdoek waarop Daniël zat. Voorzichtig, met zijn hele arm in de zak legde Jonas de schelp boven op de andere, omdat hij al had ervaren dat sommige makkelijk konden breken.

Daniël had zijn schoenen en sokken uitgedaan en schraapte met zijn tenen in het vochtige, grove zand. Het waaide stevig, maar de wind was zacht en warm. Naast hem op de handdoek lag het boek *The hitchhiker's guide to the galaxy* waarin hij nog geen letter had gelezen. Waarom verdwijnen in een andere wereld als hij in deze kon zijn?

Toch werkte het allemaal niet.

Hij had gehoopt dat hij hier tot rust zou komen, zoals eerder gebeurd was op het eiland. Maar zelfs na een paar dagen bleef zijn hart onrustig kloppen. Soms was hij bang een hartinfarct te krijgen. Daar had hij vaker van gehoord. Extreme stress gehad en als het dan rustig werd en de adrenaline wegebde, sloeg het noodlot toe.

Hij haalde diep adem en liet de lucht zo langzaam als hij kon weer los. Als hij weer thuis was, zou hij het allemaal anders

gaan doen. Gezonder eten. Bewegen. Een baan bij een normaal bedrijf. Katja uitleggen wat er was gebeurd. Hij was er nog niet uit of hij alles zou vertellen, of alleen het deel waarvan de gevolgen ook voor haar merkbaar zouden zijn.

Jonas was voor hem komen staan en hield een sigaarvormig ding omhoog. Zijn haar was lang, het viel bijna over zijn ogen. Naar de kapper gaan was zo'n project met hem dat ze het eindeloos uitstelden.

'Dat is een stukje hout,' zei Daniël. 'Misschien van een schip gevallen. En door de zee en het zand is het helemaal rond geworden.'

Jonas keek ernaar en legde het daarna op de handdoek.

'Mag het niet bij de rest?' vroeg Daniël. Nee, natuurlijk. Het was geen schelp.

Jonas rende weer terug. Hij droeg alleen z'n blauw gestreepte onderbroek, binnenstebuiten, omdat het etiketje anders irriteerde. Daniël was zijn eigen zwembroek vergeten, maar wat gaf het. Hij zou er morgen een kopen als hij eraan dacht. Of niet.

Hij liet zich achterover zakken op zijn ellebogen.

Als kind was hij eens met zijn moeder een weekje naar Ter-schelling geweest. Ze sliepen samen in een tentje en het was een van de zeldzame keren geweest dat zijn moeder spelletjes met hem wilde doen. Misschien moest hij eens kijken of hij die camping nog terug kon vinden, maar die gedachte verwierp hij weer. Hij zou niet goed raad weten met wat dat zou oproepen, positief of negatief.

Een ouder echtpaar kwam voorbijlopen, hand in hand. De man zwaaide naar Jonas, maar die reageerde niet. Met een vertederde blik op Jonas, die zijn zoveelste schelp in de tas legde, zei de vrouw: 'Wat een lief jochie. Hou maar heel veel van hem, zoveel als u kan.'

Daniël knikte vriendelijk en sloot zijn ogen. De zon warmde zijn gezicht en de wind was als een grote, zachte hand die zijn haar door elkaar woelde. Hij hoorde Jonas heen en weer lopen. De branding, de rollende golven, het schreeuwen van de meeuwen.

Alleen dit hier, nu.

Maar er was meer dan alleen dit. Zou het allemaal voorbij zijn? Had hij echt gewonnen?

Hij keek in zijn tas om nog een krentenbol te pakken, maar ze waren op. Het was dan ook al bijna vijf uur, zag hij. 'Jonas, ga je zo mee?'

Zijn zoon keek niet op terwijl hij zand van een schelp veegde. 'We gaan pizza eten.'

'Ik heb ze nog niet allemaal,' zei Jonas. De haartjes in zijn nek waren nat van het zweet.

'Nog tien schelpen,' zei Daniël. 'Ik help je zoeken. Dit is één.'

Maar Jonas zag zijn plan in duigen vallen en zijn ogen werden donker. 'Nee!' Hij gooide de schelp van zich af en haalde met handenvol tegelijk de andere schelpen uit de tas.

En toen hem dat niet snel genoeg ging, begon hij huilend en schreeuwend boven op de tas te springen. De inhoud kraakte onder zijn voeten. Er was geen redden meer aan. Brullend stortte hij neer en stompte met zijn vuisten in het zand. Daniël legde een hand op zijn rug. Meestal herkende Jonas alleen fysieke aanraking als contact. Maar het was alsof Jonas een schok kreeg toen Daniël hem aanraakte en hij werd zo mogelijk nog woester. Als om de aanraking ongedaan te maken veegde Daniël zijn hand af aan het zand.

Waarom deed hij dat ook? Hij wist toch dat het daar alleen maar erger van werd. Hij had niet moeten zeggen dat Jonas alle schelpen mocht houden die hij vond.

Daniël stond op. 'We gaan nu weg,' zei hij. De irritatie zat vlak onder zijn huid, als koorts die net niet doorbreekt. Godzijdank waren ze niet in een supermarkt of bij iemand thuis. Hier vervloog het geschreeuw over het strand en het water. Desondanks voelde hij hoe zijn schouders verkrampten. Het echtpaar kwam weer langs, maar nu liepen ze wat verder weg. Op het gezicht van de vrouw was een subtiele maar duidelijke trek van afkeuring te lezen.

Daniël draaide zijn rug naar hen toe en hing de strandtas om zijn schouder. 'Als je nu meekomt, krijg je een ijsje.'

Alsof dat een oplossing was. Wat een slappe onmacht.

‘Ophouden nu!’ Hij pakte de spartelende jongen onder zijn arm en liep zo goed en zo kwaad als het ging over het mulle zand. Plotseling schoot er een felle pijn in zijn kruis. Jonas had er met al zijn kracht in gestompt en bleef daarmee doorgaan. Met enige kracht gooide Daniël hem van zich af. Jonas plofte in het zand en bleef van schrik een paar tellen stil.

‘Doe in godsnaam eens normaal, idioot!’ Daniël vervloekte zichzelf toen hij de woorden uit zijn mond hoorde komen. Hij zakte naast zijn zoon in het zand en verborg zijn gezicht in zijn handen. Zo bleef hij zitten tot Jonas eindelijk wat kalmeerde, en hijzelf vooral. Een hand of een arm accepteerde Jonas nog steeds niet, maar Daniël mocht zijn gezicht, dat vol zat met snot en zand, afvegen met het servetje van de kibbeling die ze die ochtend gegeten hadden.

Pas toen zag Daniël donkerrode vlekken in het zand en op Jonas’ arm. Er zat een snee in zijn hand. Waarschijnlijk was hij in een scherpe schelp gevallen.

Daniël slikte iets weg. Zijn schuld. ‘Laat eens zien?’ Het was een tamelijk diepe snee waaruit nog steeds donkerrood bloed welde. Er zat zand in. De wond moest in elk geval gedesinfecteerd worden met al die honden hier. Straks even een drogist opzoeken.

Bekaf door de driftbui wilde Jonas niet meer lopen. Met de jongen op zijn ene arm en de tas met strandspullen aan zijn andere liep Daniël verder. Onderweg moest hij Jonas een paar keer neerzetten, want ondanks zijn vedergewichtje viel het Daniël zwaar hem zo’n eind te tillen.